

ZARZĄDZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 16 września 1985 r.

w sprawie szczegółowych zasad rozliczeń pieniężnych jednostek gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1985 r. w sprawie zasad rozliczeń pieniężnych jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 43, poz. 204) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozliczenia pieniężne z tytułu umów między jednostkami gospodarki uspołecznionej mogą być dokonywane gotówkowo lub bezgotówkowo.

§ 2. Formę rozliczeń ustalają strony w drodze umo-

wy, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w § 8 ust. 2. W razie braku ustaleń umownych formę rozliczeń określa wierzyciel.

§ 3. 1. Czeki gotówkowe na kwoty powyżej 50.000 zł jednostki gospodarki społecznej obowiązane są wystawiać w formie imiennej na rzecz określonej osoby.

2. Wystawca czeku obowiązany jest wpisać na przedniej stronie czeku imię i nazwisko osoby podejmującej gotówkę w banku, a na odwrotnej stronie czeku — cechy jej dowodu tożsamości (seria, numer, miejsce wystawienia).

3. Banki stwierdzają tożsamość osób podejmujących gotówkę na podstawie czeków imiennych.

§ 4. 1. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela.

2. Bank może odmówić przyjęcia polecenia przelewu nie znajdującego pokrycia w środkach na rachunku dłużnika, którego stan finansowy uniemożliwia terminowe wywiązywanie się z zobowiązań.

3. Bank obciąża rachunek dłużnika najpóźniej w następnym dniu roboczym po przyjęciu polecenia przelewu, jeżeli stan środków na to pozwala.

4. Jeżeli w ciągu miesiąca od dnia przyjęcia przez bank polecenia przelewu nie nastąpi, wskutek braku środków, obciążenie rachunku dłużnika, bank zwraca dłużnikowi polecenie przelewu.

§ 5. 1. Czek rozrachunkowy służy tylko do rozrachunku między stronami i stanowi dyspozycję wystawcy czeku udzieloną bankowi do obciążenia jego rachunku kwotą, na którą czek został wystawiony, oraz uznania tą kwotą rachunku odbiorcy czeku.

2. Na wniosek posiadacza rachunku bank może potwierdzić czek rozrachunkowy, rezerwując jednocześnie ze środków posiadacza rachunku odpowiednią kwotę na pokrycie czeku. Bank może potwierdzić również czek niezupełny.

3. Czek rozrachunkowy może być przyjęty do realizacji przez bank, w którym odbiorca czeku posiada rachunek, w celu uznania tego rachunku i obciążenia rachunku wystawcy czeku. W razie braku pokrycia na rachunku wystawcy czeku, bank zwraca czek podawcy po upływie 5 dni roboczych od dnia jego otrzymania, obciążając kwotą czeku uprzednio uznany rachunek.

4. Termin przedstawienia do zapłaty czeku rozrachunkowego i potwierdzonego czeku rozrachunkowego wynosi 10 dni od dnia wystawienia czeku.

§ 6. 1. Rozliczenie w formie akredytywy polega na pokrywaniu określonych płatności przez bank ze środków dłużnika, z zachowaniem warunków ustalonych przez dłużnika.

2. Termin ważności akredytywy liczy się od daty jej otwarcia i wynosi 30 dni. W uzasadnionych wypadkach bank dłużnika może termin ten przedłużyć.

§ 7. 1. Rozliczenie w formie inkasa bankowego następuje na podstawie żądania zapłaty wystawionego przez wierzyciela i złożonego w banku prowadzącym rachunek dłużnika (inkaso bezpośrednie) lub w banku prowadzącym rachunek wierzyciela (inkaso pośrednie). Za obsługę inkasa bezpośredniego i pośredniego, bank pobiera opłaty w wysokościach ustalonych w odrębnych przepisach.

2. Żądanie zapłaty stanowi przekazaną bankowi dyspozycję wierzyciela obciążenia określoną kwotą rachun-

ku dłużnika i uznania tą kwotą jego rachunku. Dolna granica dla jednego żądania zapłaty wynosi 50.000 zł.

3. Obciążenie rachunku dłużnika następuje po wyrażeniu przez niego akceptu na zapłatę. Akcept żądania zapłaty powinien być bezwarunkowy. Akcept może dotyczyć całości lub części kwoty objętej żądaniem zapłaty.

4. Dłużnik może upoważnić bank do pokrywania z jego rachunku określonych zobowiązań w terminie płatności, jeżeli przed upływem tego terminu nie złoży odmowy akceptu.

5. Akcept lub odmowa akceptu nie pozbawiają dłużnika i wierzyciela prawa do późniejszego wystąpienia z wzajemnymi roszczeniami.

6. Jeżeli dłużnik w ciągu miesiąca po terminie płatności nie wyrazi akceptu żądania zapłaty albo jeżeli zaakceptowane żądanie zapłaty nie zostanie, wskutek braku środków, pokryte w ciągu miesiąca po terminie płatności, bank zwraca wierzycielowi żądanie zapłaty.

§ 8. 1. Polecenie pobrania stanowi udzieloną bankowi dyspozycję wierzyciela uznania jego rachunku określoną kwotą i obciążenia tą kwotą rachunku dłużnika. Bank uznaje rachunek wierzyciela w ciężar rachunku dłużnika najpóźniej w następnym dniu roboczym po przyjęciu polecenia pobrania. Obciążenie przez bank rachunku dłużnika nie wymaga jego zgody.

2. Poleceniem pobrania mogą być rozliczane, bez konieczności uzgodnienia tej formy rozliczeń w umowie, należności dotyczące:

- 1) płatności objętych tytułami wykonawczymi bądź prawomocnymi tytułami egzekucyjnymi oraz płatności objętych dokumentami mającymi moc tych tytułów,
- 2) kar i odszkodowań umownych oraz odsetek za opóźnienia w zapłacie do kwoty 300.000 zł, jeżeli kary te i odsetki nie zostały zapłacone przez dłużnika i nie są przez niego kwestionowane,
- 3) przewoźnego, opłat dodatkowych i kar za przetrzymywanie wagonów, przypadających na rzecz Polskich Kolei Państwowych, oraz usług transportowych świadczonych przez pozostałe państwowe i spółdzielcze jednostki transportowe,
- 4) usług telekomunikacyjnych oraz dostaw energii elektrycznej i gazowej,
- 5) zapłaty za wyroby spirytusowe i spirytus luzem, dostarczane przez producentów,
- 6) rozliczeń z budżetem, w których stosowanie poleceń pobrania wynika z odrębnych przepisów,
- 7) rozliczeń banków.

3. W razie braku środków w ciągu 5 dni roboczych na rachunku dłużnika na pokrycie polecenia pobrania, bank zwraca polecenie pobrania wierzycielowi, a kwotą tego polecenia obciąża jego rachunek.

4. Tytuły egzekucyjne i dokumenty, o których mowa w ust. 2 pkt 1, bank przechowuje do czasu pokrycia, chyba że wierzyciel zażąda ich zwrotu.

§ 9. 1. Zobowiązania wynikające z umów polegających na świadczeniach okresowych mogą być regulowane w formie rozliczeń planowych.

2. Regulowanie zobowiązań w ramach rozliczeń planowych następuje poleceniem przelewu, w ustalonych umową okresach i kwotach, niezależnie od wartości wykonanych świadczeń.

3. Wyrównanie rozliczeń na podstawie otrzymanych faktur następuje co miesiąc. Strony mogą w umowie termin ten skrócić lub przedłużyć.

§ 10. 1. Niezależnie od form przewidzianych w poprzedzających przepisach strony mogą dokonywać rozliczenia wzajemnych wierzytelności w formie ich potrącenia na zasadach prawa cywilnego.

2. Banki mogą również z własnej inicjatywy przeprowadzać potrącenia wzajemnych bezspornych wierzytelności stron.

§ 11. Traci moc zarządzenie Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 lipca 1982 r. w sprawie szczegó-

lowych zasad rozliczeń pieniężnych jednostek gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 18, poz. 159).

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r., z tym że zezwolenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego udzielone jednostkom gospodarki uspołecznionej przed 1 lipca 1982 r. na stosowanie w rozliczeniach formy polecenia pobrania utrzymuje się w mocy do dnia 31 marca 1986 r.

Prezes Narodowego Banku Polskiego: p. o. Z. Pakula